

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 78.465 van 1 februari 1999
in de zaak A. 62.309/X-7705.**

In zake : 1. Jan VAN REUSEL,
die woonplaats kiest bij
Advocaat E. BOUTMANS,
kantoor houdende te 2000 ANTWERPEN,
Lombardenvest 22,
2. Nicole NOTE,
wonende te 3630 MAASMECHELEN,
Sleutelstraat 10

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de
Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
Advocaat H. SEBREGHTS,
kantoor houdende te 2018 ANTWERPEN,
Mechelsesteenweg 33.

D E R A A D V A N S T A T E, X e K A M E R,

Gezien het verzoekschrift van 13 februari 1995 dat namens de gemeente Maasmechelen door Jan VAN REUSEL en Nicole NOTE met toepassing van artikel 271 van de Nieuwe Gemeentewet werd ingediend om de vernietiging te vorderen van het besluit van 14 december 1994 van de gemachtigde ambtenaar van de Vlaamse minister bevoegd voor de ruimtelijke ordening waarbij aan Monseigneur P. SCHREURS, bisschop van Hasselt, de bouwvergunning wordt afgegeven strekkende tot het bouwen van een abdij met aanhorigheden op gronden gelegen te Maasmechelen, kadastraal bekend tweede afdeling, Opgrimbie, Sectie E/3, nrs. 282s, 294a (deel), 297d, 297f, 297e, 302v3, 302l3, 302a4 (deel), 302y3, 302k3 (deel), 302m3 (deel), 302n3 (deel), 302p3 (deel), 302z3 (deel), 302a4 (deel) en 302b4 (deel), en te Lanaken, kadastraal bekend derde afdeling, Rekem, Sectie A1, nrs. 1m, 1n (deel), 1p (deel), 1r (deel), 1s, 1t (deel), 1v en 3/2a (deel);

Gelet op het arrest nr. 55.959 van 20 oktober 1995 waarbij de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit wordt verworpen;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Eerste Auditeur J. BOVIN;

Gelet op de beschikking van 12 september 1997 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de regelmatig gewisselde laatste memories;

Gelet op de beschikking van 20 april 1998 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 27 mei 1998;

Gehoord het verslag van Kamervoorzitter M. VRINTS;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat P. BUYCK die, loco Advocaat E. BOUTMANS verschijnt voor verzoekers, en van Advocaat H. SEBREGHTS, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur J. CLEMENT;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de verwerende partij een reeks excepties opwerpt, de eerste afgeleid uit de ontstentenis van "procesbevoegdheid van de gemeente op grond van art. 270 NGW", de tweede afgeleid uit de ontstentenis van "kwaliteit om op te treden in hoofde van hem die vertegenwoordigt", de derde afgeleid uit de ontstentenis van "procesbevoegdheid van de gemeente op grond van art. 271 NGW";

Overwegende dat de verwerende partij, die in de memorie van antwoord "de gemeente Maasmechelen" als verzoekende partij aanwijst, met betrekking tot de eerste twee excepties, samengevat opwerpt dat het verzoekschrift als naam van de verzoekende partij de gemeente Maasmechelen vermeldt, dat evenwel geen besluit van de gemeenteraad tot machtiging voor inrechtetreding wordt voorgelegd, dat het verzoekschrift is ondertekend door E. BOUTMANS, van wie geen adres en geen hoedanigheid is terug te vinden, dat er voor hem geen aanstellingsbesluit vanwege het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Maasmechelen is, zodat hij niet op een ontvankelijke wijze als advocaat namens die gemeente een beroep tot nietigverklaring kon instellen en niet kon ondertekenen namens de gemeente Maasmechelen, dat trouwens wordt opgetreden in naam van de gemeente en niet namens de gemeente, waaruit met zekerheid volgt dat er geen aanstellingsbesluit is, dat terzake het niet voldoen aan het vereiste van de vermelding van de naam, de kwaliteit en het adres van degene die het verzoekschrift als procesvertegenwoordiger ondertekent, de niet-ontvankelijkheid van het beroep tot gevolg heeft omdat onzekerheid blijft bestaan betreffende het feit of de op het verzoekschrift neergeschreven handtekening inderdaad degene is van iemand die regelmatig als procesvertegenwoordiger van een verzoeker is kunnen optreden en zulks binnen de beroepstermijn, dat "er (...) weliswaar een schorsingsvordering (was) gekend onder de ref. G/A 62.309/VII-13.010 waar E. BOUTMANS in

optrad als raadsman van J. VAN REUSEL en Nicole NOTE, als inwoners van Maasmechelen", dat echter de annulatievordering op zichzelf staand is en, zoals de schorsingsvordering autonoom dient te voldoen aan alle ontvankelijkheidsvereisten, dat indien burgers namens de gemeente optreden met toepassing van artikel 271 van de Nieuwe Gemeentewet, zij uiteraard moeten voldoen aan de voorwaarden van artikel 2, § 1, 1°, van het Regentsbesluit van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State, dat echter de door deze bepaling vereiste gegevens betreffende de verzoekende partijen in het verzoekschrift niet terug te vinden zijn, dat geen melding is gemaakt, noch van de na(a)m(en), noch van het adres of de hoedanigheid van de inwoners die namens de verzoekende partij optre(e)d(t)en, dat het tegelijk een anonieme en een niet anonieme vordering betreft, daar zij strictu sensu uitgaat van de gemeente Maasmechelen, dat "gezien er een toepassing is van art. 271 NGW (...) er evenwel op dat punt anonimiteit (is), wat gelijk staat met niet-ontvankelijkheid", dat in casu in een inventaris op het einde van het verzoekschrift tot vernietiging wordt verwezen naar bijlagen, dat zich als bijlagen bij de annulatievordering bewijzen van inschrijving of samenstelling van gezin betreffende enkele inwoners van de gemeente Maasmechelen bevinden, dat evenwel geen enkel van die stukken getekend is, noch door partijen die zouden kunnen worden geïdentificeerd als verzoekers in naam van de gemeente Maasmechelen, noch door de advocaat wiens handtekening onder het verzoekschrift zelf voorkomt en die als procesvertegenwoordiger optreedt, dat één van de bijlagen de samenstelling geeft van een gezin VLAEYEN bestaande uit vader, moeder en twee minderjarige kinderen, dat er niet uit blijkt dat één van hen, nog minder wie van hen, de verzoekende partij(en) zou(den) zijn, dat een andere bijlage een bewijs van inschrijving in het bevolkingsregister van Maasmechelen betreft, dat nergens uit blijkt dat het om

een aanduiding van een verzoeker gaat, dat er geen bewijs is van inschrijving in de gemeente Maasmechelen op naam van E. BOUTMANS, die de annulatievordering ondertekende;

Overwegende dat in de memorie van wederantwoord wordt uiteengezet wat volgt :

"(...) Op 13 februari 1995 zijn twee verzoekschriften aan de Raad van State verzonden : één waarin de schorsing van de bouwvergunning werd gevraagd -en waarop intussen recht is gedaan bij arrest nr. 55.959 van 20 oktober 1995; en één dat strekt tot vernietiging van dezelfde bouwvergunning, waarin -door een fout bij het redigeren via tekstverwerking en het nalezen- de volgende tekst (uit het verzoekschrift tot schorsing) is weggefallen :

'Verzoekers :

1. de Heer Jan Jozef VAN REUSEL, Belg, geboren te Leuven op 23 december 1951, verpleegkundige, wonend te 3630 Maasmechelen, Guillaume Lambertlaan 23,

2. Mevrouw Nicole Paula Maria NOTE, Belgische, geboren te Eeklo op 23 juni 1959, antropologe, wonend te 3630 Maasmechelen (Vucht), Sleutelstraat 10

beiden optredend namens de gemeente Maasmechelen bij toepassing van artikel 271 van de Gemeentewet. Verzoekers staan in voor de kosten van deze procedure -hetgeen blijkt uit het aanbrengen van fiscale zegels-, zodat verdere zekerheidstelling niet vereist is; mocht de Raad enige zekerheidstelling nodig achten, dan zullen zij die stellen.

Verzoekers worden vertegenwoordigd door hun advocaat :

Mr. Eddy BOUTMANS, wiens kantoor gevestigd is te 2000 Antwerpen, Lombardenvest 22;

eerste verzoeker doet op dit kantoor keuze van domicilie'.

Dit is ontegensprekelijk een tekstverwerkingsfout van verzoekers' advocaat, die toe te schrijven is aan de snelheid waarmee gewerkt moest worden, maar dit heeft in casu de onontvankelijkheid van de vordering niet tot gevolg. De tegenpartij stelt zelf, terecht en onder verwijzing naar de rechtspraak van de Raad, dat de juiste vermelding van alle identiteitsgegevens op het verzoekschrift zelf niet op straf van nietigheid is voorgeschreven.

3. Het verzoekschrift tot vernietiging bevat, weze het op een onconventionele manier, alle gegevens om identiteit en hoedanigheid van de verzoekende partijen te kennen.

Dit volgt immers uit de combinatie van de volgende elementen :

a/ Er wordt in het verzoekschrift gesteld : 'De gemeente Maasmechelen heeft ongetwijfeld belang bij de gevraagde vernietiging, aangezien ...'.

De tegenpartij geeft trouwens zelf de gemeente Maasmechelen als procespartij op.

b/ Het verzoekschrift zet verder uiteen : 'Aangezien het college van burgemeester en schepenen van Maasmechelen zelf geen verzoek tot vernietiging van de vergunning indient, kan ieder inwoner van de gemeente dit krachtens artikel 271 van de gemeentewet doen. Niet zijn persoonlijk belang dient beoordeeld te worden, daar hij het vorderingsrecht van de gemeente uitoefent ...'

Tegenpartij bespreekt uitvoerig de ontvankelijkheid in het licht van artikel 271 van de gemeentewet; zij is dus niet in twijfel gebracht over de hoedanigheid, waarin verzoekers optreden.

c/ Vervolgd wordt : 'Overigens hebben verzoekers er als inwoner van de gemeente belang bij, dat de prerogatieven van het mede door hen verkozen gemeentebestuur worden nageleefd, en dat de rust en het ecologische karakter van het onderwerpelijk gebied worden behouden.

Zij hebben derhalve ook belang bij het uitschrijven van een milieu-effectenonderzoek, aangezien zij dan hun bezwaar via de gewone weg kunnen laten gelden'.

Duidelijk wordt gemaakt dat verzoekers inwoners van de gemeente zijn, die zich beroepen op de bevoegdheid van hun gemeentebestuur, maar die daarbij (uiteraard) gemotiveerd worden door hun belang als bewoner van die gemeente.

d/ Aan het verzoekschrift zijn de bewijzen van inschrijving in het bevolkingsregister gehecht van beide verzoekers, en op de inventaris is dit duidelijk vermeld : '7. Bewijs van inschrijving in het bevolkingsregister eerste verzoeker 8. Bewijs van inschrijving in het bevolkingsregister tweede verzoekster'

Het ingeroepen onontvankelijkheidsmiddel, dat er wel bewijzen van woonplaats bij het verzoekschrift gevoegd zijn -de tegenpartij kent die dus- maar dat die bewijzen niet aangeven dat de Heer VAN REUSEL en Mw. VAN NOTE de procespartijen (q.q.) zijn, faalt derhalve. Het verzoekschrift zelf bevat immers de mededeling dat de personen, wier bewijs van woonplaats is aangehecht, de verzoekers zijn.

(...)"

Overwegende dat terzake het verzoekschrift tot vernietiging bestaat uit 7 bladzijden; dat op de eerste bladzijde de akte waarvan de vernietiging wordt gevraagd, is vermeld; dat eraan wordt toegevoegd dat

" GEMEENTE MAASMECHELEN
BEVOLKINGSADMINISTRATIE
GETUIGSCHRIFT VAN INSCHRIJVING

N.N./51.12.23 265-06
 Naam : Van Reusel
 Voornamen : Jan Jozef
 Geboren op 23.12.1951 te Leuven
 Burgerlijke staat : Gehuwd te Maasmechelen op 14.08.1981 met
 Jaeken, Elisa Joanna (54.02.12 228-75)
 Akte nr. : 0169
 Nationaliteit : Belg te Leuven
 Beroep : Verpleger(ster) (weddetr.)
 Ingeschreven te Maasmechelen sedert 12.01.1979
 Adres : 3630 Guillaume Lambertlaan (E), 23 sedert 12.01.1979
 Afgeleverd te Maasmechelen op 13.02.1995
 De Ambtenaar van de Burgerlijke Stand";

X-7705-7/22

" GEMEENTE MAASMECHELEN
BEVOLKINGSADMINISTRATIE
SAMENSTELLING VAN HET GEZIN
Vlaeyen Johannes Wolfgang
Sleutelstraat (V), 10
3630 Maasmechelen

Vlaeyen Johannes Wolfgang

Brussel 26.09.1957
Psycholoog(e) (weddetr.)
57.09.26 269-17

Belg
adres sedert : 28.03.1985
Gehuwd 13.07.1984

Note Nicole Paula

Eeklo 23.06.1959
Antropoloog (weddetr.)
59.06.23 314-83

Belg
adres sedert : 28.03.1985
Gehuwd 13.07.1984
Echtgenote

Vlaeyen Yana Rozanna

Maasmechelen 18.03.1992
Zonder beroep
92.03.18 418-25

Belg
adres sedert : 18.03.1992
Ongehuwd
Dochter

Vlaeyen Jolinde Marga

Maasmechelen 20.12.1993
Zonder beroep
93.12.20 392-75

Belg
adres sedert : 20.12.1993
Ongehuwd
Dochter

Voor eensluidend uittreksel, afgeleverd te Maasmechelen op
13.02.1995
De Ambtenaar van de Burgerlijke Stand";

dat de memorie van antwoord de namen, de hoedanigheid en
de woning van verzoekers vermeldt;

Overwegende dat uit de bewoordingen van het
verzoekschrift blijkt dat verzoekers het annulatieberoep
instellen met toepassing van artikel 271 van de Nieuwe
Gemeentewet; dat de eerste exceptie van niet-ontvanke-
lijkheid afgeleid uit de bepalingen van artikel 270 van
dezelfde wet, niet kan worden aangenomen;

Overwegende dat artikel 2, § 1, 1°, van het
besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling
van de rechtspleging voor de afdeling administratie van
de Raad van State, luidt als volgt :

"Het verzoekschrift wordt gedagtekend en bevat :
1° de namen, de hoedanigheid en de woning of zetel
van de verzoekende partij;
(...)"

Overwegende dat de door de aangehaalde bepaling voorgeschreven vermeldingen het mogelijk moeten maken te weten wie het beroep instelt; dat die vermeldingen niet op straffe van nietigheid zijn voorgeschreven; dat het verzuim ervan slechts tot de niet-ontvankelijkheid van het beroep kan leiden wanneer het tot gevolg heeft dat de verzoekende partij niet duidelijk kan worden geïdentificeerd of wanneer de procesgang erdoor wordt bemoeilijkt; dat zulks te dezen evenwel niet het geval is; dat uit het verzoekschrift duidelijk blijkt dat verzoekers het vernietigingsberoep instellen met toepassing van artikel 271 van de Nieuwe Gemeentewet; dat uit de memorie van antwoord van de verwerende partij overigens blijkt dat deze dit ook zo heeft begrepen; dat in het verzoekschrift zelf, blijkbaar ten gevolge van een materiële vergissing, buiten de hoedanigheid van verzoekers van inwoner van de gemeente Maasmechelen, geen enkele van de door voormelde bepaling voorgeschreven gegevens wordt vermeld; dat de verzoekers die optreden namens de gemeente Maasmechelen, evenwel zonder enige twijfel kunnen worden geïdentificeerd; dat immers op het einde van het verzoekschrift een inventaris, genoemd "lijst van bijlagen", is weergegeven, waaronder als punt 7 een "bewijs van inschrijving in het bevolkingsregister eerste verzoeker" figureert, en als punt 8 een "bewijs van inschrijving in het bevolkingsregister tweede verzoekster"; dat bijlage 7 een getuigschrift van inschrijving van eerste verzoeker in de gemeente Maasmechelen bevat en bijlage 8 een eensluidend verklaard getuigschrift betreffende de samenstelling van het gezin van tweede verzoekster; dat onder punt 7 wordt verwezen naar een "verzoeker" en onder punt 8 naar een "verzoekster"; dat voornoemde getuigschriften, afgeleverd door het gemeentebestuur Maasmechelen, alle gegevens bevatten om verzoekers te kunnen identificeren; dat het gegeven dat er op het tweede getuigschrift, naast de naam Nicole NOTE, ook nog melding wordt gemaakt van de meisjesnamen Yana en Jolinde VLAEYEN de verwerende

partij niet in verwarring heeft kunnen brengen over de juiste identiteit van de optredende persoon, nu uit dat getuigschrift duidelijk blijkt dat laatstgenoemden twee minderjarige kinderen zonder onderscheidingsvermogen zijn die op het ogenblik van het indienen van het verzoekschrift, het ene bijna drie jaar en het andere veertien maanden oud waren, zodat ze om evidente redenen niet kunnen worden geacht het verzoekschrift te hebben ingediend; dat bijgevolg uit het geheel van het verzoekschrift, gelezen in samenhang met zijn bijlagen, blijkt dat er geen twijfel is kunnen ontstaan omtrent de identiteit van de namens de gemeente Maasmechelen optredende personen; dat overigens diezelfde personen een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit hadden ingediend bij de behandeling waarvan de huidige verwerende partij eveneens partij was; dat het arrest dat over die vordering uitspraak heeft gedaan, aan de verwerende partij samen met het verzoekschrift tot nietigverklaring werd betekend; dat ook het bevoegde lid van het Auditoraat zonder moeite de namens de gemeente Maasmechelen optredende personen heeft kunnen identificeren; dat het verzuim de betekening van de processtukken niet in het gedrang heeft gebracht;

Overwegende dat uit de gegevens van de memorie van wederantwoord blijkt dat de handtekening "E. BOUTMANS" die voorkomt op het verzoekschrift de handtekening is van een persoon die regelmatig als procesvertegenwoordiger van verzoekers kan optreden;

Overwegende dat ook de tweede exceptie niet kan worden aangenomen;

Overwegende dat de verwerende partij in een derde exceptie de procesbevoegdheid van de gemeente betwist; dat de verwerende partij in de eerste plaats doet gelden dat het een "ontvankelijkheidsvereiste (is)

dat binnen de termijn waarbinnen de gemeente eventueel kan optreden, de inwoners die nadien wensen een beroep te doen op art. 271 NGW, die gemeente moeten aanmanen, minstens uitnodigen, voor bepaalde, door hen voorgehouden collectieve belangen op te komen (, dat) slechts wanneer die zulks weigert, alleszins dat nalaat zij het nodige (kunnen) doen (en dat) slechts dan een ingebreke blijven of een duidelijk verzuim tot optreden (blijkt)";

Overwegende dat verzoekers o.m. antwoorden :

"Dat middel verliest uit het oog dat de procedure voor de Raad van State aan een zeer strikte termijn is gebonden.

Als het gemeentebestuur enkele dagen voor het verstrijken van die termijn nog niet is opgetreden, staat vast dat de gemeente niet in rechte zal treden.

De wet stelt nergens als voorwaarde dat er een ingebrekestelling of iets dergelijks wordt gedaan en in de praktijk was daar ook de tijd niet meer voor op het ogenblik dat verzoekers kennis kregen van de juiste toedracht van de zaak";

Overwegende dat de verwerende partij in de laatste memorie aanstipt dat "in de eerste plaats men met onaantastbare zekerheid moet weten dat de gemeente moet optreden en wat van haar als optreden wordt vereist", dat de gemeente niet is opgetreden "gezien de inhoud van het protocol tot samenwerking dat op het einde van de jaren 1980 werd opgemaakt tussen de beheerder van de civiele lijst van de Koning en de Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening en huisvesting inzake de stedenbouwkundige verrichtingen in de zone voor het koninklijk domein van het Gewestplan Limburgs Maasland (waarin) is voorzien dat de bouwvragen voor bouwvergunningsplichtige handelingen in die zone rechtstreeks worden ingediend bij de bevoegde minister in toepassing van het K.B. van 22 juni 1971 tot bepaling van de publieke rechtspersonen voor wie de bouw- en verkavelingsvergunningen worden afgegeven door de gemachtigde ambtenaar (, dat) men niet (mag) uitgaan

van een vermoeden dat de gemeente niet in rechte optreedt (, dat) een partij het alleen (kan) weten, evenals gebeurlijk het waarom daarvoor, wanneer er een vraag over wordt gesteld aan de gemeente (, dat) er geen vraag (is) gesteld (, dat) de hiërarchische overheid aan het college van burgemeester en schepenen advies (heeft) gevraagd over een bouwaanvraag binnen het kader van en overeenkomstig het hiervoor aangehaalde protocol (, dat het college) dat advies (heeft) gegeven (, dat) het een positief advies (was, dat) dat wil zeggen dat het daartoe wettelijk bevoegde gemeentelijke bestuursorgaan op een wettelijke wijze van zijn adviesbevoegdheid heeft gebruik gemaakt (, dat) daarmee haar opdracht in het kader van artikel 48 van de stedenbouwwet uitgeput (was) (, dat) m.a.w. haar geen verwijt van niet optreden (kan) worden gemaakt (, dat) zij (op)trad";

Overwegende dat artikel 271, § 1, van de Nieuwe Gemeentewet, luidt als volgt :

"Wanneer het college van burgemeester en schepenen niet in rechte optreedt, kunnen een of meer inwoners in rechte optreden namens de gemeente, mits zij onder zekerheidstelling aanbieden om persoonlijk de kosten van het geding te dragen en in te staan voor de veroordelingen die mochten worden uitgesproken.

De gemeente kan ten aanzien van het geding geen dading treffen zonder medewerking van de inwoner of inwoners die het geding in haar naam hebben gevoerd";

Overwegende dat de stelling van de verwerende partij dat een inwoner die namens de gemeente in rechte wil optreden, voorafgaandelijk het college van burgemeester en schepenen in gebreke dient te stellen, geen steun vindt in de aangehaalde wetsbepaling; dat artikel 271 van de Nieuwe Gemeentewet als enige voorwaarde oplegt dat "het college van burgemeester en schepenen niet in rechte optreedt"; dat hieruit volgt dat het beroep van de inwoners slechts dan niet ontvankelijk zal zijn indien bij het onderzoek ervan blijkt dat het college van burgemeester en schepenen wel in

rechte is opgetreden; dat terzake niet blijkt en door de verwerende partij overigens ook niet wordt beweerd, dat het college van burgemeester en schepenen namens de gemeente Maasmechelen bij de Raad van State binnen de door het procedurereglement bepaalde termijn van 60 dagen een beroep tot nietigverklaring van het bestreden besluit heeft ingesteld; dat het argument van de verwerende partij dat het college van burgemeester en schepenen niet nalatig is geweest omdat het een advies heeft gegeven over de bouwaanvraag, niet relevant is voor de toepassing van artikel 271, dat betrekking heeft op het in rechte optreden van het college van burgemeester en schepenen; dat tenslotte artikel 271 niet enkel betrekking heeft op de gevallen waarin het college van burgemeester en schepenen rechtens verplicht is op te treden in rechte; dat de ratio legis van artikel 271 precies is om in het geval dat er geen uitdrukkelijke wettelijke verplichting bestaat om in rechte op te treden, aangezien de gemeente niet kan worden gedwongen in rechte op te treden, aan een inwoner van die gemeente de mogelijkheid te geven dan maar zelf namens de gemeente op te treden;

Overwegende dat de verwerende partij voorts het belang van de gemeente betwist; dat zij doet gelden dat in het arrest nr. 55.959 van 20 oktober 1995 werd aangenomen dat er geen nadeel in hoofde van de gemeente is aangetoond en dat de prerogatieven van de gemeente niet zijn geschonden nu zij "de bouwaanvraag onvoorwaardelijk gunstig heeft geadviseerd";

Overwegende dat verzoekers antwoorden dat in het arrest over de vordering tot schorsing "is gesteld dat niet was aangetoond in welk opzicht de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bouwvergunning aan de gemeente Maasmechelen een nadeel zou kunnen berokkenen (, dat) daarmee uiteraard nog niet (is) gesteld dat de gemeente als bestuur geen belang zou hebben bij een vordering,

die ertoe strekt een vergunning te vernietigen, waarover in eerste instantie de gemeente en niet de Vlaamse regering diende te oordelen (, dat) de uiteenzetting van de tegenpartij, dat er geen schending zou zijn van het prerogatief van de gemeente, niet op(gaat) (, dat) de bouwvergunning vermeldt dat het college van Maasmechelen geen advies heeft uitgebracht 'binnen 30 dagen na in kennis gesteld te zijn van de lopende bouwaanvraag', (,dat) het gemeentebestuur dan ook nooit enige beslissing (heeft) genomen, dat het gemeentebestuur dat in juli 94 een positief advies over een stedenbouwkundig attest verleende, niet hetzelfde bestuur is, dat bij het volgen van de normale procedure thans over de aanvraag had moeten oordelen (, dat) de 'in allerijl' gegeven bouwvergunning op gewestelijk niveau, juist voor de wisseling van gemeentebestuur, daar ongetwijfeld mee te maken (heeft) ...";

Overwegende dat de verwerende partij in de laatste memorie nog aanstipt wat volgt :

"De vordering is niet ontvankelijk.

Is het anders wanneer de gemeente zelf de vergunning zou hebben moeten afleveren ? De gemeente die over een bouwaanvraag, die niet gelegen is binnen een bijzonder plan van aanleg en voor verder advies aan de gemachtigde ambtenaar moet worden overgemaakt, dat dossier aan die ambtenaar doorzendt met een eigen positief advies, geeft hierdoor te kennen dat zij de bouwvergunning zal verlenen, tenzij de gemachtigde ambtenaar van zijn zijde een bindend negatief advies verleent. Zij kan nog slechts op haar eerste advies terugkomen ingevolge dat bindend advies. Anders zou zij duidelijk moeten motiveren welke de nieuwe doorslaggevende elementen zijn voor een weigering, na voorafgaand positief advies en na positief advies van de gemachtigde ambtenaar. Ook in die hypothese is er geen belang van de gemeente. De gemeente zou immers in casu, indien de bouwaanvraag bij haar ware ingediend, en rekening houdend met het advies van de gemachtigde ambtenaar, zelf de bouwvergunning eveneens hebben verleend, terwijl een toepassing van artikel 271 van de Nieuwe Gemeentwet niet mogelijk is wanneer de vordering gericht is tegen een door de gemeente verleende vergunning.

Ook in die hypothese is er geen belang in hoofde van de gemeente en is de vordering niet ontvanke-lijk";

Overwegende dat verzoekers onder meer aanvoeren dat de gemeente Maasmechelen belang heeft bij de gevraagde vernietiging omdat "(...) aan haar bevoegdheid tot het beoordelen van de bouwaanvraag is voorbijgegaan"; dat de schending van de bevoegdheden van de gemeente niet als nadeel werd aangevoerd in de schorsingsprocedure; dat de exceptie inzoverre feitelijke grondslag mist;

Overwegende dat de verzoekers terecht betogen dat de gemeente Maasmechelen belang heeft bij de nietigverklaring van een administratieve beslissing die de haar door de wet toegewezen bevoegdheden miskent; dat de vraag of dit al dan niet zo is, samenvalt met het onderzoek van de grond van de zaak, met name van het eerste middel waarin de schending wordt ingeroepen van de bevoegdheidsregeling die is vastgesteld in de artikelen 45 en 48 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw; dat het gegeven dat het college van burgemeester en schepenen een gunstig advies over de aanvraag voor een stedenbouwkundig attest heeft uitgebracht, niet relevant is; dat het terzake gaat om de bouwaanvraag; dat tenslotte de gemeente noch expliciet, noch impliciet, afstand kan doen van haar bevoegdheid;

Overwegende dat de verwerende partij nog opwerpt dat aan de door artikel 271 van de Nieuwe Gemeentewet gestelde voorwaarde van de voorafgaandelijke zekerheidstelling niet is voldaan; dat volgens de verwerende partij de opgelegde zekerheidstelling niet alleen de kosten van de procedure a quo dient te omvatten, zijnde zowel de gerechtskosten als de kosten van de raadsman, maar ook die van de veroordelingen die gebeur-

lijk als afgeleide (vb. een schadevergoeding als gevolg van de voorafgaandelijk gebeurlijk ten onrechte gevoerde procedure) zouden kunnen worden uitgesproken, en is het bewijs van het aanbieden van een dergelijke zekerheidstelling niet voorgelegd;

Overwegende dat verzoekers repliceren wat volgt :

"Verzoekers verwijzen naar de hierboven trouwens al weergegeven passus uit het verzoekschrift : 'Verzoekers staan in voor de kosten van deze procedure - hetgeen blijkt uit het aanbrengen van de fiscale zegels, zodat verdere zekerheidstelling niet vereist is; mocht de Raad enige zekerheidstelling nodig achten, dan zullen zij die stellen.'

De tegenpartij zegt niet welke zekerheid zij gesteld zou willen zien, noch om welke kosten of schadeloosstelling te dekken";

Overwegende dat verzoekers de kosten van het geding hebben gekweten door het aanbrengen van 2 x 4000 frank fiscale zegels op het origineel van hun verzoekschrift tot nietigverklaring; dat voorts niet valt in te zien welke "veroordelingen" in de zin van artikel 271 van de Nieuwe Gemeentewet de Raad van State terzake nog zou kunnen uitspreken; dat de stelling van de verwerende partij dat de verzoekende partijen ook zekerheidstelling moeten aanbieden voor veroordelingen die gebeurlijk als afgeleide zouden kunnen worden uitgesproken, geen steun vindt in de tekst van de wet;

Overwegende dat de derde exceptie van niet-ontvankelijkheid niet kan worden aangenomen;

Overwegende dat het eerste middel luidt als volgt :

"Eerste middel : machtsoverschrijding door onbevoegdheid en schending van de wet, nl. art. 44 en 48 van de wet van 29.3.1962, houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw en van het Koninklijk Besluit van 22.6.1971, art. 1, zoals

gewijzigd door het besluit van de Vlaamse Executieve van 5.11.1986";

dat in het eerste onderdeel wordt aangevoerd wat volgt :

"Mgr. SCHREURS is geen publiekrechtelijke rechtspersoon, en is derhalve niet een van de aanvragers, waarvoor de bouwvergunning mag of moet worden afgeleverd door de minister of zijn gemachtigde (art. 48 Stedenbouwwet, art. 1 KB 22.6.1971).

Zelfs indien Mgr. SCHREURS zijn aanvraag qualitate qua zou hebben ingediend, daarbij het Bisdom Hasselt vertegenwoordigend - hetgeen evenwel niet blijkt uit de bouwvergunning - dan nog had hij de aanvraag bij het College van Burgemeester en Schepenen van de betrokken gemeenten moeten indienen aangezien ook het bisdom geen publiekrechtelijk rechtspersoon is.

Het bisdom heeft ten eerste geen rechtspersoonlijkheid.

Ten tweede : bisdommen worden door de kerkelijke overheid (het Vaticaan) opgericht, en behoeven niet de goedkeuring van enige Belgische instantie (zie o.m. het advies van de Raad van State bij het wetsontwerp tot goedkeuring van de wisseling van brieven tussen de Heilige Stoel en België, met betrekking tot de oprichting van het bisdom Antwerpen, Gedrukte Stukken Kamer, 1961-62, 296/1).

De v.z.w. Bisdom Limburg heeft al evenmin de hoedanigheid van publiekrechtelijk rechtspersoon (voor zover het namens die vereniging zou zijn dat de bisschop zou zijn opgetreden, wat ook weer niet uit enig stuk blijkt).

Bovendien (en ten overvloede) blijkt uit de statuten van de v.z.w. 'Bisdom Hasselt', zoals gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 3 augustus 1967, dat 'voor alle andere akten dan deze die vallen onder het dagelijks beheer' op zijn minst de handtekening van twee beheerders nodig is; de voorzitter van die raad van beheer, zijnde Mgr. SCHREURS, kan dus geen bouwaanvraag indienen namens de vereniging. Dit is immers geen handeling van dagelijks bestuur.

In dat opzicht zou de aanvraag zelf dus ongeldig zijn geweest; de vergunning die erop is verleend dient dan ook op die grond te worden vernietigd. Waar de aanvraag niet geldig is gedaan, kan de vergunning niet geldig worden verleend.

Aannemen dat een bisdom -voor zover dit bij de bouwaanvraag partij is- een publiekrechtelijke instelling is, zou meteen betekenen dat het bestuursrecht erop van toepassing is, d.w.z. dat burgerlijke overheden er een recht van toezicht op zouden hebben, dat de handelingen van het bisdom voor de raad van State zouden kunnen aangevochten worden e.d. Dit is strijdig met de onafhankelijkheid van de kerk tegenover de burgerlijke overheid";

Overwegende dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord niet antwoordt op het middel; dat zij in de laatste memorie in essentie laat gelden dat "gezien de grondwet het algemeen belang van de godsdiensten erkent en vastlegt en de wet rechtspersoonlijkheid verbindt aan de erkende godsdiensten, vast(staat) dat de katholieke godsdienst in België een rechtspersoon (is) met publiekrechtelijk statuut in de zin van artikel 1 van het K.B. van 22 juni 1971", en dat hieruit voortvloeit dat "door de onderverdeling van de kerken in diocesen aan deze laatste diocesen eveneens een publiekrechtelijk statuut wordt verleend"; dat de verwerende partij daaraan toevoegt dat "de wet van 5 april 1962, waardoor het bisdom Antwerpen werd opgericht, en de discussie die daarrond werd gevoerd, duidelijk (bewijst) dat een bisdom in België een publiekrechtelijke rechtspersoon is"; dat de verwerende partij tenslotte erop wijst dat "terzake de bisschop is opgetreden als vertegenwoordiger van het bisdom";

Overwegende dat de bestreden bouwvergunning door de gemachtigde ambtenaar is afgegeven op grond van artikel 48 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, zoals vervangen door de wet van 22 december 1970; dat het eerste lid van dit wetsartikel bepaalt wat volgt :

"Art. 48. In afwijking van artikel 44 wordt de vergunning afgegeven door de Minister of zijn gemachtigde, wanneer ze wordt aangevraagd door een door de Koning aangewezen publiekrechtelijke rechtspersoon, (...)"

dat artikel 1 van het koninklijk besluit van 22 juni 1971 tot bepaling van de publiekrechtelijke rechtspersonen voor wie de bouw- en verkavelingsvergunningen worden afgegeven door de gemachtigde ambtenaar, de vorm waarin deze zijn beslissingen neemt en de behandeling

van de bouw- en verkavelingsaanvragen, bepaalt wat volgt :

"Art. 1. Voor het Vlaamse Gewest zijn de publiek-rechtelijke rechtspersonen, voor wie het lid van de Vlaamse Executieve dat voor de Ruimtelijke Ordening en de Stedenbouw bevoegd is of diens gemachtigde de door de artikelen 44 en 56 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de Ruimtelijke Ordening voorgeschreven vergunningen afgeeft, alle rechtspersonen met een publiekrechtelijk statuut";

Overwegende dat de te bebouwen gronden door Koning Boudewijn zijn geschonken aan de vereniging zonder winst oogmerk "Bisdom Hasselt", bij akte verleden voor meester Jean-François TAYMANS, notaris te Brussel, op 8 december 1992, "onder de volgende opschortende voorwaarden :

"a) dat de begiftigde gemachtigd wordt tot aanvaarding van onderhavige schenking, overeenkomstig artikel 15 van de wet van zevenentwintig juni negentienhonderd éénentwintig waarbij aan de verenigingen zonder winstgevend doel rechtspersoonlijkheid wordt verleend.

b) dat de begiftigde of haar rechthebbenden van de bevoegde overheid, binnen een termijn van vijf jaar vanaf heden, een vergunning verkrijgt tot het bouwen op het geschonken goed van één of meer gebouwen met het oog op kloostergebruik.

Dienaangaande verbindt de begiftigde zich binnen een termijn van twee jaar vanaf heden een volledig dossier tot aanvraag van machtiging tot bouwen in te dienen of te doen indienen";

Overwegende dat de bestreden bouwvergunning is afgegeven "aan Monseigneur P. SCHREURS, Bisschop van Hasselt, woonachtig te Hasselt, P. Bellefroidlaan 2", die ook als zodanig de bouwaanvraag had ingediend; dat Monseigneur SCHREURS een natuurlijke persoon is; dat hij uiteraard niet als een "rechtspersoon met een publiekrechtelijk statuut" kan worden beschouwd zoals vereist om met toepassing van artikel 48 van de stedenbouwwet de gevraagde bouwvergunning te kunnen afgeven; dat evenwel met de verwerende partij dient te worden aangenomen dat

terzake de bisschop is opgetreden "als vertegenwoordiger van het bisdom";

Overwegende dat de rechtspersoonlijkheid slechts wordt toegekend door de wet of krachtens de wet; dat publiekrechtelijke rechtspersonen zijn opgericht met het oog op de behartiging van algemene belangen; dat, noch aan de katholieke kerk, noch aan haar onderverdelingen, met name de bisdommen en de parochies rechtspersoonlijkheid is verleend; dat alleen de instellingen belast met het beheer van de eredienst, zoals de kerkfabrieken, de kathedrale kapittels en de seminaries publiekrechtelijke rechtspersonen zijn, omdat zij als zodanig door de wet zijn ingesteld; dat een bisdom een louter intern kerkelijk bestuurlijk orgaan is; dat de erkenning bij wet van de oprichting van een bisdom uit een oogpunt van de burgerlijke wetgeving niet tot gevolg heeft dat een bisdom een rechtspersoon met publiekrechtelijk statuut wordt; dat zulks strijdig zou zijn met de bepaling van de artikelen 21, eerste lid, van de Grondwet, luidens welke de Staat "niet het recht heeft zich te bemoeien met de benoeming of de installatie der bedienaren van enige eredienst", bepaling die de vrijheid van interne organisatie van onder meer de katholieke kerk waarborgt, hetgeen elke bemoeienis van de burgerlijke overheid bij de oprichting van een bisdom als zodanig uitsluit; dat overigens luidens canon 373 Codicis Iuris Canonici het alleen het hoogste gezag van de katholieke kerk toekomt bisdommen op te richten; dat de wet van 12 juni 1967 houdende erkenning van de wijziging der gebiedsomschrijving van het bisdom Luik en van het aartsbisdom Mechelen-Brussel alsmede van de oprichting van het bisdom Hasselt overigens met zoveel waarde bepaalt dat "de opichting van het bisdom Hasselt waartoe door de Heilige Stoel is besloten, (...) uit een oogpunt van de burgerlijke wetgeving, (wordt) erkend";

Overwegende dat uit wat voorafgaat, volgt dat op de door Monseigneur SCHREURS, namens het bisdom Hasselt ingediende bouwaanvraag niet kon worden beschikt door de gemachtigde ambtenaar op grond van artikel 48 van de stedenbouwwet; dat de beslissing over de bouwaanvraag met toepassing van artikel 44 van dezelfde wet toekwam aan het college van burgemeester en schepenen; dat het eerste onderdeel van het middel gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt het besluit van 14 december 1994 van de gemachtigde ambtenaar van de Vlaamse minister bevoegd voor de ruimtelijke ordening waarbij aan Monseigneur P. SCHREURS, bisschop van Hasselt, de bouwvergunning wordt afgegeven strekkende tot het bouwen van een abdij met aanhorigheden op gronden gelegen te Maasmechelen, kadastraal bekend tweede afdeling, Opgrimbie, Sectie E/3, nrs. 282s, 294a (deel), 297d, 297f, 297e, 302v3, 302l3, 302a4 (deel), 302y3, 302k3 (deel), 302m3 (deel), 302n3 (deel), 302p3 (deel), 302z3 (deel), 302a4 (deel) en 302b4 (deel), en te Lanaken, kadastraal bekend derde afdeling, Rekem, Sectie A1, nrs. 1m, 1n (deel), 1p (deel), 1r (deel), 1s, 1t (deel), 1v en 3/2a (deel).

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op achtduizend frank, komen ten laste van het Vlaamse Gewest.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op een februari 1900 negenennegentig, door de Xe kamer, die was samengesteld uit :

Mevr. M. VRINTS, kamervoorzitter,
de HH. D. MOONS, staatsraad,
J. SMETS, staatsraad,
Mevr. A. EYLENBOSCH, toegevoegd griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. EYLENBOSCH.

M. VRINTS.